

У випуску:

Моніторинг передвиборчої ситуації в Україні (15.05.2012—15.06.2012)	1
Влада перед виборами: автократичний відкат і старі методи	5

Моніторинг передвиборчої ситуації в Україні (15.05.2012—15.06.2012)

Внутрішня політика

17 .05.2012

Верховна Рада прийняла закон «Про правила етичної поведінки», яким заборонила політикам негативно висловлюватися про органи державної влади, а також приймати пожертви. Представники опозиції В'ячеслав Коваль та Володимир Бондаренко заявили, що закон дає владі нові можливості впливу на опозицію, а також створює труднощі у веденні виборчої кампанії, оскільки, по-перше, вибори значною мірою проводяться за рахунок пожертв; а, по-друге, невідомо, які санкції будуть застосовані до опозиції, котра критикуватиме владу.

Джерела:

<http://kommersant.ua/doc/1936406>

<http://www.pravda.com.ua/news/2012/05/18/6964774/>

17-23.05. 2012

Президент України Віктор Янукович підписав указ про створення Конституційної асамблеї. Згідно з документом Конституційна асамблея – спеціальний допоміжний орган при президенті України. В. Янукович акцентував увагу на важливості того, щоб у роботі Конституційної асамблеї прийняли участь всі фракції. Одне з найбільш гострих питань, на думку Президента – питання судової реформи. Лідер «Фронту змін» А. Яценюк заявив, що Об'єднана опозиція відмовляється брати участь у Конституційній асамблеї, оскільки, по-перше, вважає цей орган неконституційним; по-друге, мета цього органу – забезпечення обрання президента в 2015 році в парламенті.

Джерела:

http://lb.ua/news/2012/05/17/151570_yanukovich_sozdal_konstitutsionnyu.html

<http://www.unian.ua/news/505157-opozitsiya-do-yanukovicha-ne-priyshla.html>

<http://korrespondent.net/ukraine/politics/1351478-yacenyuk-yanukovich-hochet-izmenit-konstituciyyu-chtoby-ego-izbrala-vr>

24.05.2012-05.06.2012

У парламенті розглядався і був прийнятий в першому читанні законопроект Колесніченка-Ківалова «Про засади державної мовної політики». 24 травня в залі почалися сутички між депутатами і спікер В. Литвин закрити засідання. Результати переговорів фракцій щодо законопроекту і розблокування роботи парламенту були невдалі. Після цього В. Литвин на

брифінгу заявив, що на його думку, Верховній Раді необхідно саморозпуститися і оголосити дострокові вибори.

Представники влади кажуть, що закон дозволить в окремих регіонах застосовувати регіональні мови на рівні державної, а значить – захистить права громадян. Тим часом опозиція заперечує проти закону, який захищає тільки російську мову і підриває конституційний статус державної української мови.

5 червня депутати проголосували за законопроект у першому читанні, після чого біля парламенту почалися акції протесту прихильників опозиції, а також сутички з прихильниками влади. Мітингувальники почали штурханину з «Беркутом»; бійці спецпідрозділу застосували проти них сльозогінний газ.

Джерела:

<http://www.pravda.com.ua/news/2012/05/24/6965233/>

http://zaxid.net/home/showSingleNews.do?litvin_hoche_rozpustiti_radu&objectId=1255913

<http://www.pravda.com.ua/news/2012/06/5/6965939/>

<http://www.pravda.com.ua/news/2012/06/5/6965942/>

29.05.2012

Члени ЦВК Андрій Магера і Михайло Охендовський зареєстрували в парламенті проект поправок до закону про вибори до Верховної Ради. Представники опозиції висловили побоювання, що це може бути тільки приводом для внесення більш серйозних змін у виборче законодавство, що призведе до фальсифікацій. Однак автори документа наполягають, що поправки до закону мають виключно технічний характер і необхідні для регулювання виборчого процесу. 5 червня фракція Партії регіонів, щоб уникнути спекуляцій і звинувачень у свою адресу з боку опозиції, відкликала законопроект і запропонувала опозиції створити альтернативний законопроект.

Джерела:

<http://www.pravda.com.ua/news/2012/05/29/6965501/>

<http://www.rbc.ua/ukr/newsline/show/zakon-o-vyborah-narodnyh-deputatov-ostanetsya-bez-izmeneniy--05062012132800>

01.06.2012

Лідер «Української народної партії» Юрій Костенко заявляє, що частина національно-патріотичних сил, які не увійшли до Об'єднаної опозиції, ведуть переговори відносно формування єдиної правоцентристської команди для участі в парламентських виборах. За словами політика, переговори ведуться з право-ліберальною «Нашою Україною», правим Конгресом українських націоналістів і правоцентристською Українською платформою «Собор».

Джерела:

<http://www.umoloda.kiev.ua/number/2084/180/74294/>

<http://www.radiosvoboda.org/content/article/24608590.html>

07.06.2012

Після засідання Ради Об'єднаної опозиції, керівники опозиційних партій визнали, що їх лідером буде Юлія Тимошенко. Керівником Ради був обраний А. Яценюк, а керівником Центрального виборчого штабу став О. Турчинов.

Джерело:

<http://www.day.kiev.ua/3051519>

16.05.2012

Ув'язнення экс-прем'єра Юлії Тимошенко

Прем'єр-міністр Микола Азаров, виступаючи в Європарламенті, заявив, що факт застосування фізичної сили до колишнього прем'єр-міністра Юлії Тимошенко, згідно з результатами відповідної перевірки не підтвердився. За словами М. Азарова, Ю. Тимошенко може бути звільнена тільки за рішенням суду.

Джерела:

http://censor.net.ua/news/205996/azarov_ni_odin_iz_80_chelovek_ne_podtverdil_fakt_izbieniya_timoshenko

<http://korrespondent.net/ukraine/politics/1350108-azarov-vozhnoe-izbienie-timoshenko-ne-podtverdil-os>

16-18.05.2012

Європейські та американські депутати, чиновники та громадські діячі критикують політичні переслідування опозиції в Україні і підкреслюють негативний вплив внутрішньополітичної ситуації на міжнародний імідж держави.

16 травня заступник держсекретаря США заявив, що ув'язнені лідери української опозиції повинні взяти участь у парламентських виборах.

Комісія Сполучених Штатів Америки з безпеки і співробітництва в Європі (Гельсінська комісія) вважає, що факт несправедливого ув'язнення колишнього прем'єр-міністра, лідера партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» Ю. Тимошенко і колишнього міністра внутрішніх справ Юрія Луценка кидає тінь на весь виборчий процес.

18 травня Девід Креймер, президент організації «Freedom House», сказав, що якщо Україна не прислухається до міжнародної критики щодо політичних переслідувань опозиції і порушень прав людини, введення санкцій стане неминучим. Однак навіть сам факт розмов про санкції є досить неприємним для України.

Джерела:

<http://obkom.net.ua/news/2012-05-22/1837.shtml>

http://www.bbc.co.uk/ukrainian/politics/2012/05/120518_senate_usa_dt.shtml

http://gazeta.ua/articles/politics/_u-cvk-poperedili-evropu-scho-timoshenko-na-vibori-ne-pustyat/438591

<http://novynar.com.ua/politics/227671>

19.05.2012

19 травня президент Янукович заявив, що незважаючи на бажання багатьох європейських політиків дозволити Ю. Тимошенко лікуватися за кордоном, за законом він цього зробити не може. Але якби закон дозволяв президентові це зробити, то він би не заперечував проти того, щоб Тимошенко лікувалась за кордоном. Пізніше президент виступив з ініціативою запросити американську фірму, яка дасть експертну оцінку у справі Тимошенко.

Джерела:

<http://obozrevatel.com/politics/32567-v-ukraine-net-uslovij-dlya-lecheniya-timoshenko-nemetskij-vrach.htm>

<http://korrespondent.net/ukraine/politics/1351173-yanukovich-zakon-ne-pozvolyaet-lechit-timoshenko-za-granicej>

http://news.dt.ua/POLITICS/yanukovich_ekspertnij_visnovok_u_spravі_timoshenko_dast_mizhnarodna_kompaniya-103040.html

21.05.2012

Київський районний суд Харкова задовольнив клопотання сторони державного обвинувачення і переніс розгляд кримінальної справи Ю. Тимошенко на 25 червня у зв'язку з відсутністю підсудної за станом здоров'я. За пропозицією президента Європейського парламенту Мартіна Шульца була створена наглядова комісія з розгляду касації Тимошенко, до якої увійшли экс-президент Європарламенту Пет Кокс і з экс-президент Польщі Олександр Квасневський.

Джерела:

<http://tyzhden.ua/News/50745>

<http://www.guardian.co.uk/world/2012/may/16/yulia-tymoshenko-appeal-euro-2012?INTCMP=SRCH>

http://www.bbc.co.uk/ukrainian/news_in_brief/2012/06/120606_hk_europarliament_tymoshenko.shtml

31.05.2012

Генеральний прокурор Віктор Пшонка заявив, що слідом за справою ЄЕСУ, Ю. Тимошенко можуть судити ще за чотирма справами: зв'язок з замовними вбивствами, грошові махінації за Кіотським протоколом, закупівля санітарних автомобілів, а також борг ЄЕСУ перед Міністерством оборони РФ.

Джерело:

<http://focus.ua/politics/233455/>

01.06.2012

Європейський суд з прав людини визнав, що українська влада виконала вимогу суду і забезпечила ув'язненій Ю. Тимошенко належне лікування, і зняв цей позов. Разом з тим, суд відхилив заяву Ю. Тимошенко про дозвіл на лікування в клініці «Шаріте» в Німеччині.

Джерело:

http://www.bbc.co.uk/ukrainian/mobile/news_in_brief/2012/06/120601_ko_european_court_tymoshenko.shtml

Реакція міжнародного суспільства на політичну ситуацію в Україні

18.05.2012

Європейські та американські чиновники нагадали про стурбованість, яка існує в ЄС у зв'язку зі справою Ю. Тимошенко. Глава Американського Гельсінського комітету Крістофер Сміт акцентував увагу на тому, що ув'язнення опозиціонерів Ю. Тимошенко і Ю. Луценка кидає тінь на майбутні парламентські вибори, тому він сумнівається, що міжнародна громадськість визнає ці вибори такими, що відповідають міжнародним стандартам. Також Президент Польщі Броніслав Коморовський 22 травня сказав, що вважає внутрішньополітичну ситуацію в Україні загрозою на шляху до її євроінтеграції.

Джерела:

<http://korrespondent.net/ukraine/politics/1351022-evroparlament-ne-nameren-zamorazhivat-otnosheniya-s-ukrainoi>

<http://www.radiosvoboda.org/content/article/24584794.html>

<http://un.ua/ukr/article/392102.html>

21.05.2012

Декларація Чиказького саміту свідчить, що лідери країн-членів НАТО стурбовані вибірковим правосуддям в Україні і закликають владу вирішити проблеми в судовій сфері, а також забезпечити вільні і чесні парламентські вибори.

Джерело:

<http://www.unian.ua/news/504618-lideri-krajn-nato-mi-sturbovani-vibirkovim-pravosuddyam-v-ukrajini.html>

22-24.05.2012

У Страсбурзі пройшли дебати Європейського парламенту щодо ситуації в Україні. У своїй резолюції Європарламент закликав владу звільнити ув'язнених, засуджених за політичними мотивами, висловив сподівання на проведення чесних парламентських виборів і порадив політикам, котрі приїхали до України на чемпіонат світу з футболу – відвідати політичних в'язнів і висловити свою думку щодо ситуації в Україні. Через кілька днів в Конгресі США був зареєстрований проект резолюції авторства сенатора Джеймса Інхофа із закликом про введення санкцій проти президента Януковича, генпрокурора Пшонки та інших чиновників для звільнення Ю. Тимошенко.

Джерела:

<http://www.unian.ua/news/505354-evroparlament-zaklikav-ukrajinu-negayno-zvilniti-zasudjenih-za-politichnimi-motivami-rezolyutsiya.html>

<http://www.pravda.com.ua/rus/news/2012/05/25/6965287/>

Влада перед виборами: автократичний «відкат» і старі методи

Події останнього місяця ще більше переконали в тому, що за два роки маятник розвитку політичного режиму хитнувся в бік авторитарного «відкату». 2004 рік ознаменував початок чогось нового (хоча б за формою) в політичному житті, що прийшло на зміну сильній президентській владі, яка спиралася переважно на угоди між олігархами. Замість цього чинна влада обірвала і цей короткостроковий етап розвитку нових демократичних форм і ще більше приблизила Україну до досвіду Білорусії. Тепер більш істотним фактором є володіння ресурсами і впливом представників однієї частини еліти. Тому на цьому тлі своєчасним виглядає питання депутата Європарламенту Кшиштофа Лісека: «Пане Януковичу, ви будете Лехом Валенсою чи Олександром Лукашенко?»

Європа: оцінює, обурюється, але терпить

Цей місяць не став винятком: Європа так само негативно реагувала на стан демократії, правосуддя і прав людини в Україні. Про погіршення ситуації зі свободою і демократією, а також про вибіркове правосуддя, говориться в доповіді представництва ЄС в Україні [1]. Гельсінський комітет висловив думку, що події в Україні – це відхід від демократії, що створює загрозу чесності виборів [2].

Президента Європейського парламенту також непокоїть ситуація із засудженою Тимошенко, він запропонував своєму попереднику організувати спостережну комісію під час розгляду касації у справі Юлії Тимошенко [3]. Таким чином, за судовим процесом у справі українського експрем'єра будуть спостерігати експрезидент Європарламенту Пет Кокс разом з експрезидентом Польщі Олександром Квасневським. Розгляд касації розпочнеться з 26 червня у зв'язку зі станом здоров'я підсудної.

Європа поступово припиняє розмовляти з українською владою мовою дипломатії і тактовності. Дуже різко і впевнено прозвучали слова співдоповідача моніторингового комітету Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) Марієти де Пурбе-Лундін: «У Ради Європи закінчується терпіння щодо України.

Ми втомилися від розмов, ми чекаємо якихось реальних дій. Звичайно, ми хочемо допомогти вам, але я повторюю: це потрібно перш за все вам самим». [4].

Що називається – «накипіло». Претензії співдоповідача ПАРЄ стосувалися усієї системи правосуддя України в цілому. Але на це у президента України є дуже ефектний і ефективний контраргумент, який поступово починає бути класичним у спілкуванні авторитарних лідерів з європейською громадськістю. Це відповідь такими ж словами: як влада може втручатися до системи правосуддя і впливати на суд, якщо він повинен бути незалежним? Такий же універсальний метод «вмивання рук» використовував свого часу Володимир Путін, відповідаючи на нападки Заходу щодо ув'язнення Ходорковського.

Апелювання до «незалежності» гілок влади – хороша можливість перенести відповідальність на прокуратуру і судову владу в цілому. Влада підкреслює, що справа Тимошенко розглядається не в політичній, а винятково в юридичній площині. Разом з тим, заява прем'єра Азарова свідчить про зворотнє: якби Тимошенко визнала свою провину, тоді б влада подумала над сценаріями виходу із ситуації [5]. Це означає, що є можливість на визначених умовах вирішити проблему політичними методами, а значить – застосувати подвійні стандарти.

Хоча насправді, виходячи з раціональних мотивів, владі повинно бути вигідним забезпечення саме верховенства права, а не політичної волі та кланово-корпоративних інтересів. Тому, що верховенство права – це передбачуваність подальшої політичної ситуації і дій опонентів. Хто зна: а якщо опозиція, яка теоретично може прийти до влади, піде далі політичного остракізму і почне відповідати своїм попереднім «кривдникам» тією ж монетою? Поки ж в Україні Закон не є незалежним арбітром, а уряд впроваджує засоби впливу на порушників закону селективно. Зараз те, як розпоряджається влада законом (за що її і критикує Європа), свідчить про те, що вона не може відчувати себе в повній безпеці у разі теоретичної зміни еліт.

Мовна «червона ганчірка»: один старий трюк кращий за два нових

24 травня в парламенті розглядався ініційований Вадимом Колесніченком та Сергієм Ківаловим законопроект «Про основи державної мовної політики», який передбачає посилення позицій регіональних мов. Профільний комітет з питань культури і духовності не схвалив цей законопроект, виходячи з того, що критерієм для визнання мови регіональною обрано кількість її носіїв, що дорівнює 10%. Таким чином законопроект захищає саме російську мову, а не більшість тих мов, які потребують підтримки. Цього дня в парламенті почалися бійки між депутатами, а незабаром, з 5 червня, коли законопроект був прийнятий в першому читанні, сутички перейшли на вулиці – почалися акції протесту і зіткнення між прихильниками влади і опозиції.

«Мовні» баталії – ще один сигнал наближення виборів. Причому розвиток цього перевіреного сценарію вигідний як для влади, так і для опозиції. Останній навіть довелося виправдовуватись з приводу того, чому їй не вдалося перешкодити голосуванню за законопроект [6]. З одного боку, з'ясування стосунків з мовного питання дає можливість владі відвернути увагу від проблем соціального та економічного характеру: мовляв, ось як агресивно реагують опозиціонери у відповідь на пропозицію «конструктивного» діалогу. З іншого боку, опозиція «розбудила» частину своїх потенційних виборців, нагадавши їм, якої ціннісної небезпеки можна від такої влади очікувати.

Звичайно, ця «боротьба з вітряками» і це питання не може бути вирішене перед виборами – не вистачить ні часу, ні правових механізмів. Але для політиків головне не це. Відчайдушні засоби політичної боротьби – це і є повернення до закостенілих міфів і шаблонів, котрі ятрять больові точки і є ідеологічним, світоглядним водорозділом в українському суспільстві. Але стратегія провокації і підвищення градусу протистояння виглядає з року в рік все більше передбачуваною.

Таким чином, захист мовних прав різних частин населення України стає не метою, а засобом – ефективним інструментом отримання електоральної підтримки, навіть ціною розколу суспільства. Загалом же актуалізація мовного питання поки що принесла

більше дивідендів владі, тому що опозиція не змогла нічого їй протиставити, окрім популістських і патетичних заяв. Або ж опозиція і не хотіла нічого протиставляти, тому що це невід'ємна частина політичної гри.

Застосування «затертих» політтехнологічних шаблонів стосується не тільки мусування мовного питання перед виборами. Це також апелювання до шлунків (роздача продуктових пайків) [7] і гаманців (невеликі грошові подачки) [8]. Більше можливостей для підкупу виборців мають представники влади – свій адмінресурс і фінансові можливості вони активно використовують в мажоритарних округах.

Твердість позицій

Зараз влада не може похвалитися особливими успіхами на ниві соціальної та економічної політики і гідно виглядати на тлі падіння загального життєвого рівня громадян, переходу великої частини середнього бізнесу в тінь, корупційних скандалів пов'язаних, зокрема, з родиною президента і, звичайно ж, на тлі проблем з правосуддям і правами людини. Також частина електорату негативно налаштована через посилення податкового тиску і урізанням пільг афганцям і чорнобильцям. Соціальні проблеми виводять на вулицю навіть вчених Національної Академії наук України [9].

Але при цьому влада дотримується «жорсткої» манери в політиці. Непоступливість у мовному питанні і в ситуації з ув'язненням Тимошенко має мету привернути ту частину свого електорату, яка хоче бачити сильну руку і рішучу політику щодо Заходу і політичних опонентів. Але виникає питання: чи образ Януковича як «твердого», «непоступливого» політика («своєї» людини) переважить на шальках терезів соціальні та економічні проблеми в державі?

Тактика президента виражається в конкретних кроках. В середині травня Верховна Рада підтримала ініціативу президента – відібрати у парламенту повноваження щодо внесення змін до Бюджетного кодексу [10]. Однак даний крок Президента може також свідчити про

те, що йому не дуже комфортно зберігати непорушність і впевненість в умовах нестабільності в соціальній політиці і тотальної міжнародної критики.

Також Президент намагається робити реверанси в бік Заходу. Тут доречно згадати приклад зі створенням Конституційної асамблеї [11]. Офіційна мета асамблеї – підготовка законопроекту про зміни до Конституції. Таке рішення дає нову поживу для передвиборчої риторики влади (чомусь дуже часто в Україні про зміни до Конституції, як і про мовне питання, починають говорити ближче до виборів). В. Янукович запросив опозицію до активної участі в процесі реформування Основного Закону. Опозиція відмовилася [12] – але при цьому у президента з'явився привід сказати, що опозиція відмовляється йти назустріч і приймати участь у демократичному процесі реформування влади.

Інший приклад – ініціатива Януковича запросити американську фірму, яка дасть експертну оцінку у справі Тимошенко [13]. Так, це створює видимість демократичності та прозорості процесу – адже розслідування буде проводити незалежна сторона. Але можна припустити, що влада не стала б замовником, якби приблизно не могла спрогнозувати результати роботи американської фірми. До того ж, у минулому році американська фірма на замовлення Януковича вже виконувала аудит фінансової діяльності уряду Тимошенко, результати якого не стали приємними для експрем'єра.

«Створення видимості» демократичного процесу, гарантом якого є президент – саме так можна охарактеризувати подібні дії влади. Це стосується і президентського доручення Міністру внутрішніх справ Віталію Захарченку та голові Державної пенітенціарної служби Олександрові Лисицькому про створення необхідних умов для забезпечення конституційних прав і свобод підозрюваних, обвинувачених, підсудних [14]. Але зрозуміла формальність і бюрократичність таких дій, коли все виглядає налагодженим і чітким лише на папері.

Холодний мир і вичікувальна тактика

Дистанціювання від Заходу і зневажання його позицій може мати погані наслідки для української влади – і не тільки через міжнародну ізоляцію і фактичну піар-катастрофу [15]. Варто враховувати й те, що бізнес багатьох політиків від влади знаходиться саме на Заході. Але поки що

втрати влади тільки репутаційні. Реальну небезпеку для влади можуть становити «точкові удари» у вигляді заморожування активів українських посадовців в Європі, обмеження на в'їзд і т.д. Втім, конкретні серйозні санкції виглядають малоімовірними в найближчій перспективі. І резолюція Європарламенту 24 травня підтвердила це [16]. Відсутність таких санкцій на даний момент можна пояснити наявністю багатьох факторів: вичікувальна позиція, особисті інтереси, лобізм, складність пошуку грошових активів українських політиків і т.д.

Міжнародний тиск – практично єдиний «козир» в руках Тимошенко, який вона активно використовує, спілкуючись безпосередньо з депутатами Європарламенту, а також передаючи через свою дочку послання про стан демократії в Україні. Влада ж поки що діє за схемою: краще поганий мир, ніж хороша (або ж холодна) війна. Хоча може бути і так, що дії влади просто інертні і не мають під собою стратегічного підґрунтя. Разом з тим, на східному «фронті», зокрема, у газових переговорах з Росією у президента теж не все добре (для Путіна аргументи про скорочення обсягів закупівлі російського газу і пошуки альтернативних джерел енергії поки звучать непереконаливо). В цілому, позиція щодо східних і західних сусідів поки що вичікувальна. Питання в тому, чи знає влада, чого очікувати.

Влада не звертає серйозної уваги на міжнародну критику і поки що не відчуває загрози своїй легітимності. Можливо тому, що вона відчуває всездозволеність у межах усталеної політико-правової системи, в той час, як більша частина суспільства – переважно втомлена і зневірена – сприймає корупцію і репресивність режиму як очевидні, належні і нормальні для країни явища. Суспільство не може обмежити владу, оскільки не має для цього необхідних ресурсів. Разом з тим ні опозиція, ні міжнародна спільнота поки що не можуть змусити владу обмежувати саму себе.

1. <http://www.bbc.co.uk/ukrainian/>

Джерела:

- news_in_brief/2012/05/120515_ek_eu_brussels_ukraine.shtml
 2. <http://obkom.net.ua/news/2012-05-22/1837.shtml>
 3. http://www.bbc.co.uk/ukrainian/news_in_brief/2012/05/120525_ek_eu_observers_tymoshenko_court.shtml
 4. <http://focus.ua/politics/232575/>
 5. http://www.bbc.co.uk/ukrainian/news_in_brief/2012/05/120528_ek_azarov_tymoshenko_pl.shtml
 6. http://news.dt.ua/POLITICS/opozitsiya_ne_vstigla_zirvati_golosuvannya_movnogo_zakonoproektu_cherez_hitriy_plan_litvina-103241.html
 7. http://news.dt.ua/POLITICS/regionalka_berezhna_rozdae_v_harkovi_grechku-101592.html
 8. http://news.dt.ua/POLITICS/region-ali_rozdayut_shkolyaram_u_dnipropetrovsku_po_50_grn_u_ko_nvertah_foto-102825.html
 9. http://news.dt.ua/SOCIETY/akademiki_24_travnnya_piketuvatimut_kabmin_i_administratsiyu_pr_ezidenta-102401.html
 10. http://news.dt.ua/POLITICS/ra-da_viddala_chastinu_svoyih_byudzhethnih_povnovazhen_yanukovichu-102220.html
 11. <http://korrespondent.net/ukraine/politics/1350743-yanukovich-sozdal-konstitucionnuyu-assambleyu-vo-glave-skravchukom>
 12. http://www.bbc.co.uk/ukrainian/politics/2012/05/120518_constitutional_assembly_sd.shtml
 13. http://news.dt.ua/POLITICS/yanukovich_ekspertnij_visnovok_u_spravi_tymoshenko_dast_mizhnarodna_kompaniya-103040.html
 14. <http://www.unian.ua/news/505138-yanukovich-poturbuvavsya-pro-lyudey-yaki-utrimuyutsya-pid-vartoy.html>
 15. <http://www.guardian.co.uk/world/2012/may/03/yulia-tymoshenko-ukraine-euro-2012>
 16. <http://www.unian.ua/news/505354-evroparlament-zaklikav-ukrajinu-negayno-zvilniti-zasadjenih-za-politichnimi-motivami-rezolyutsiya.html>
-

ВІДКРИТИЙ ДІАЛОГ

Фонд «Відкритий Діалог» створений людьми, які вважають європейські цінності – свободу особистості, права людини, демократію і самоврядування – не просто декларацією, а повсякденною реальністю, в якій може і повинна жити людина 21-го століття. Місія Фонду – ділитися польським досвідом трансформації та демократизації з нашими міжнародними партнерами, особливо східними (зокрема, з України, Російської Федерації і Центральної Азії). Ключові напрямки діяльності Фонду: захист прав людини, міжнародні відносини, підтримка і розвиток громадянського суспільства і освітніх програм. Наша мета – взаєморозуміння і довіра між ЄС та іншими країнами.

Сайт: www.odfoundation.eu

Адреса: 3 Maja Str. 18/4, 20-078 Lublin, Poland

Тел. / факс: + (48) 507 739 025

E-mail: odfoundation@odfoundation.eu